

Les pel·lofes de Girona: La Seu i S. Feliu

JOAQUIM BOTET I SISÓ

*Transcripció, notes i complements al catàleg
de M. Crusafont i Sabc*er **

Seguint amb el nostre propòsit d'anar publicant els texts inèdits continguts en el conjunt de manuscrits de J. Botet i Sisó, dels quals donàrem notícia recentment, tot afegint-hi la transcripció i publicació de la part de medallística gironina,¹ donem ara a conèixer la part referent a les pel·lofes. El text consta d'una introducció i un catàleg que també formaven part de la Numismàtica Gironina que Botet no publicà mai, però que refongué a Les Monedes Catalanes.² Uns papers solts intercalats en aquest text contenen un aplec de notícies documentals recollides a l'Arxiu de la Seu. Recordem que no fa molts anys J. Marqués publicà un valuós estudi sobre les pel·lofes de la Seu gironina, on recollí, a més, moltes notícies documentals, algunes de les quals coincideixen amb les de Botet.³ Marqués catalogà les pel·lofes que trobà escampades a la Seu després de la passada guerra. Botet, en canvi, pogué examinar intactes les caixes de les pel·lofes tant de la Seu com de S. Feliu i, per bé que en alguns casos no pogué destriar si les pel·lofes eren d'una o altra església, atès que les trobà en les dues caixes, el seu catàleg és molt més complet. En aquest cas, Botet no tenia recollides fotografies ni empremtes de les pel·lofes, però ajudant-nos amb els dibuixos esquemàtics i les dades que dona, ens podem fer càrrec de quina peça descriu. Hem anat recopilant pel·lofes gironines i en la major part dels casos podrem il·lustrar la peça amb una fotografia i també afegirem alguns tipus o variants que Botet no conegué, tot justificant la seva atribució. El manuscrit de Botet fou escrit abans del 1892, en data que no hem pogut determinar amb exactitud.

* El text de Botet és transcrit en lletra normal. Els nostres comentaris dins de text, en cursiva. Hem afegit també algunes notes al marge per aclarir punts concrets. Hem muntat l'original de Botet com si fos una unitat, afegint-hi subtítols i intercalant comentaris als llocs adjents.

1. Vegeu text introductori i comentaris al treball de BOTET i SISÓ, «Les medalles de Girona (segles XVII-XIX)», *Acta Numismàtica*, IX, Barcelona, 1979, pp. 255-268.

2. Barcelona, 1907-1911.

3. J. MARQUÉS CASANOVAS, «Pel·lofes de la Catedral de Girona», opuscle no datat. Fou publicat anteriorment amb el títol «Colección de Pel·lofes de la Catedral de Girona», *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses*, vol. XIV, 1960, pp. 155-169.

PELLOFES

Colson, en el seu *Recherches sur les monnaies qui ont eu cours en Roussillon*⁴ publicà les pallofes a continuació de les monedes per considerar que el seu estudi era una continuació natural del d'aquestes. Certament, tenia al seu favor la circumstància que les de Perpinyà havien estat utilitzades en alguna ocasió com a moneda corrent, condició que alguns autors consideren, amb raó, com a indispensable perquè se les pugui tenir en compte en els treballs numismàtics.

Però, cert és, que en els darrers temps han estat trobades en el nostre país un considerable nombre d'aquestes peces que demostren haver tingut una circulació més o menys limitada, el que afegit al que ja era conegut respecte a les de Tortosa i la sospita de les d'altres llocs ha fet que l'atenció s'hagi fixat en elles i no es consideri temps perdut el fet de catalogar-les.

Així, doncs, i en un apèndix, donarem la llista de les que s'havien utilitzat pel Capítol de la Catedral de Girona i pel Collegial de l'església de Sant Feliu de la mateixa ciutat, el coneixement de les quals devem als bons oficis del Sr. Antoni Oms, canonge d'aquella església, i del Sr. Joan Fuster, rector de la darrera. Fins al present no tenim notícia que hagin circulat com a moneda.

Abans, però, convé que diguem que per pellofes, pellerofes, ploms, tantos, marques, etc., ja que amb tots aquests noms se les ha designat, s'entenen unes peces de plom, aram pur o amb barreja i a Catalunya gairebé sempre de llautó, encunyades usualment per una sola de les seves cares que les comunitats eclesàstiques distribuïen als individus presents als actes corals i eren signes representatius de valor que eren canviats després en moneda corrent per el tresorer de la comunitat.

Les de Girona són totes fetes amb petits discs de llautó molt prim (d'on prové el nom de pellofes o pellerofes) i en molt poques, tal com veurem més endavant, hi ha representació del seu valor. Els seus tipus fan referència, en general, al patró de l'església i les seves llegendes completen el significat, exactament igual com observà Colson en les rosselloneses i succeïx en les d'altres llocs.

Per a la seva descripció començarem per les de la Catedral i seguirem amb les de S. Feliu, si bé un determinat nombre d'elles són comunes a un i altre capítol i es troben a les capses de les dues esglésies.

4. Perpinyà, 1853.

CATALLEG⁵

A — Catedral

1. ffe (dibuix) en el camp. Orla de dos cercles, l'interior de punts. Una petita F en contramarca. Llautó. Ø: 21 mm (Botet-1).
2. Com l'anterior, però a més una altra contramarca consistent en una estrella de vuit puntes (Botet-2).
3. Com les anteriors, només amb la contramarca d'estrella (Botet no).
4. FFe (dibuix) en el camp, dins d'un cercle de punts. Llautó. Ø: 17 mil·límetres (Botet-3).
5. XXffR (dibuix) en el camp. Dalt, estrella de vuit puntes entre dues roses de punts. Baix, estrella igual entre dos anells. Llautó. Ø: 24 mil·límetres (Botet-4).
6. Com l'anterior, amb una contramarca indesxifrable (Botet-5).
7. XffR (dibuix) i la resta com la núm. 5. Llautó. Ø: 23 mm (Botet-6).
8. VffR (dibuix) i la resta semblant a la núm. 5. Les roses de dalt són més simplificades. Llautó. Ø: 23 mm (Botet-7).
9. IffS (dibuix) dins d'una orla doble, amb el cercle més exterior de punts. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-8).
10. Verge de mig cos amb el nen Jesús als braços, de front, ambdós amb nimbe i entre les lletres C-A. Sota la A, estrella de cinc puntes. Orla doble, l'interior de punts. Llautó. Ø: 23 mm (Botet-9).
11. Com l'anterior, més petita. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-10).
12. Com la núm. 10, sense l'estrella sota la A. Ø: 23 mm (Botet-11).
13. Com l'anterior, més petita. Ø: 17 mm (Botet-12).
14. La Verge de front, asseguda, amb el nen Jesús als braços. Tots dos nimbats. Als costats C-A i sota la A estrella de cinc puntes. Doble cercle, l'interior de punts. Llautó. Ø: 17 mm (Botet-13).
15. Com l'anterior, sense l'estrella sota la A. Ø: 17 mm (Botet-14).
16. Com l'anterior, amb una estrella de sis puntes en contramarca (Botet-15).
17. C A (dibuix). Dalt i baix tres punts, cinc punts més distribuïts entre les lletres. Orla triple, la central de punts. Llautó. Ø: 20 mm (Botet-16).
18. Com l'anterior amb CA més petita en contramarca (Botet-17).
19. Com la 17, lliur en contramarca (Botet-18).
20. Com la 17, però de llaua. (Botet no, Marquès-14).
21. Com la 17, però més petita. Llautó. Ø: 19 mm (Botet-19).
22. C A (dibuix). Dalt una branca. Set punts distribuïts entre les lletres. Orla de punts. Llautó. Ø: 20 mm (Botet-20).

5. El catàleg de Botet conté les descripcions i, en alguna ocasió, dibuixos dels temes centrals de les pellofes. A les làmines hi reproduïm fotografies dels tipus que corresponen a les descripcions, sempre que ens ha estat possible de trobar-ne algun exemplar. En cas contrari, reproduïm el dibuix de Botet. El llistat de Botet salta del núm. 41 al 44. Com que, d'altra banda, hi hem afegit nombrosos tipus i variants, hem cregut millor de fer una numeració nova, a la qual ens referirem en els comentaris posteriors. Agraïm a tots els qui ens han facilitat peces gironines per a fotografiar o bé empremtes o fotografies: Sra. Núria Bonet (que ens facilità l'aplec del seu germà J. A. Bonet), Sr. Josep Escudero, Sr. Jaume Marquès Casanovas (que ens permeté de fotografiar la col·lecció de la Catedral de Girona), Cercle Filatèlic i Numismàtic (Arxiu), Sr. Artur Bofarull. Agraïm també al Sr. Lluís Panadès el seu ajut en la realització fotogràfica, sovint de gran dificultat.

23. Com l'anterior, amb CA, més petita, en contramarca (Botet-21).
24. Com la 22, lliu en contramarca (Botet-22).
25. C A (dibuix). Dalt, tres punts i a sota un punt i una estrella. Entre les lletres, quatre punts més. Orla doble, la interior, de punts. Llautó. Ø: 17 mm (Botet-23).
26. Com l'anterior, però de llauna (Botet no, Marquès-15).
27. C A (dibuix). Punt a dalt, punt entre les lletres i estrella a baix. Llautó. Ø: 19 mm (Botet-24).
28. Com l'anterior, però de llauna (Botet no, Marquès-17).
29. ¿Ara o calze? al mig, amb creueta entre fulles a sobre i les lletres S-A als costats. Tres punts a baix i dos als costats. Cercle de punts. Llautó. Ø: 23 mm (Botet-25).
30. Com l'anterior, amb contramarca d'una estrella de vuit puntes (Botet-26).
31. Com l'anterior, amb contramarca de tres estrelles de 8 puntes (Botet-26).
32. M A nexades (dibuix) entre sis punts i ornaments vegetals. Orla de punts. Llautó. Ø: 21 mm. (Botet-27).
33. Com l'anterior, contramarca d'una estrella de 8 puntes (Botet-28).
34. Com l'anterior, contramarca 1663 (Botet-29).
35. Ihs gòtic (dibuix). Orla doble, la interior de punts. Llautó. Ø: 21 mil·límetres (Botet-30).
36. Com l'anterior, amb contramarca d'estrella de vuit puntes (Botet-31).
37. Com l'anterior, però de llauna (Botet no).
38. IHS (dibuix), dalt omega, baix ornament vegetal. Orla doble, la interior de punts. Llautó. Ø: 20 mm (Botet-32).
39. Com l'anterior, contramarca d'una estrella de 8 puntes (Botet-33).
40. Com l'anterior, amb contramarca d'estrella i de llauna (Botet no).
41. Monograma (dibuix) consistent en una V del centre de la qual sorgeix una creu amb bola a mig pal i un tram horitzontal a dreta. Cercle senzill. Llautó. Ø: 20 mm (Botet-34).
42. M i A superposades (dibuix), monograma fet de punts. Orla de punts. Llautó. Ø: 21 mm (Botet-35).

B — Catedral i S. Feliu

43. P gòtica, voltada de set punts i una estrella de sis puntes. Orla de punts. Llautó. Ø: 16 mm (Botet-36).
44. Com l'anterior, amb la data 1663 en contramarca (Botet-37).
45. Escut que conté una T entre estrelles de sis puntes, amb orla de semi-cercles interior i exterior sencilla. Llautó. Ø: 17 mm (Botet no).
46. Com l'anterior. Creu de S. Andreu en contramarca (Botet no).
47. G amb creu a sobre (dibuix). Davant estrella de vuit puntes. Orla doble, la interior de punts. Llautó. Ø: 17 mm (Botet-38).
48. Com l'anterior, amb la data 1663 en contramarca (Botet-39).
49. Semblant a la 47, però amb estrella de cinc puntes i orla sencilla. Llautó. Ø: 17 mm (Botet-40).
50. Com l'anterior, amb contramarca de 1663 (Botet-41).

51. Semblant a la 47, però més petita. Estrella de sis puntes i doble cercle de punts. Llautó. Ø: 14 mm (Botet-44).
52. Com la 47, picada sobre una altra del tipus 45 (Botet-45/46).
53. Com la 47, però amb contramarca de 1663 i d'estrella de sis puntes. Llautó. Ø: 17 mm (Botet no).
54. C O, amb ornament vegetal, dalt i baix. Orla de punts. Llautó. Ø: 15 mm (Botet-47).
55. Com l'anterior, picada sobre una altra del tipus 45 (Botet no).
56. Semblant a la 54. Dins de la O una estrella de vuit puntes. Orla triple, la del mig de punts. Llautó. Ø: 15 mm (Botet-48).
57. Com l'anterior, amb contramarca 1663 (Botet-49).
58. Àliga bicèfala amb ales esteses. Entre els dos caps surt una creueta. Cercle de punts. Llautó. Ø: 22 mm (Botet-50).
59. Com l'anterior amb la contramarca 1663 (Botet-51).
60. Àliga d'un sol cap mirant a esquerra i ales esteses. Als costats, punt i anell i a sota una x entre les potes. Llautó. Ø: 19 mm (Botet-52).
61. Com l'anterior amb contramarca d'estrella de vuit puntes (Botet-53).
62. Com l'anterior amb contramarca de 1663 (Botet-54).
63. Àliga semblant però de diferent dibuix. Anelles als costats i a la dreta. Orla doble, la interior de punts. Contramarca d'estrella de vuit puntes. Llautó. Ø: 17 mm (Botet-55).
64. Com l'anterior, però a més de la contramarca d'estrella de vuit puntes, una altra amb creu de Malta (Botet no).
65. Àliga o pelicà prenent amb el bec una estrella de vuit puntes. Una x entre les potes, un anell a cada costat i un altre dalt, a la dreta. Orla doble, la interior de punts. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-56).
66. Com l'anterior, contramarca d'estrella de vuit puntes (Botet-57).
67. Com la 65, contramarca de 1663 (Botet-58).
68. Com la 65, contramarques de 1663 i d'estrella de vuit puntes (Botet no).
69. Semblant a la 64, d'estil més rude. Llautó. Ø: 19 mm (Botet-59).

C — S. Feliu

70. Àliga bicèfala amb les ales esteses entre S-F. Orla triple, la del mig de punts. Llautó. Ø: 22 mm (Botet-60).
71. Com la anterior, amb contramarca de creueta (Botet-61).
72. Com la 70, picada damunt d'una pellofa que porta les lletres P G V i damunt la G una creu alçada (dibuix) (Botet-62).
73. Com la 70, picada damunt d'una pellofa que porta un monograma format per V i A superposades, entre dues L i superat per creu sobre S (dibuix) (Botet-63).
74. Com la 70, per òde dibuix diferent: cos de l'àliga més gros. Llautó. Ø: 22 mm (Botet-66).
75. Com la 70, però més petita. Llautó. Ø: 19 mm. (Botet-67).
76. Àliga amb el cap mirant a dreta, ales esteses i entre S-F. Orla triple, la interior de punts. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-64).
77. Com l'anterior, amb contramarca de creueta (Botet-65).

78. Com la 76 amb contramarca d'estrella de 6 puntes (Botet no).
79. Cap (de S. Feliu?) de front, amb el cabell partit i voleiant. Orla triple, la central de punts. Llautó. Ø: 22 m (Botet-77).
80. Les lletres S-F separades per un pal i dins d'una orla que forma llaç per la part de baix. Orla exterior de punts. Llautó. Ø: 20 mm (Botet-68).
81. Com la 80, batuda sobre una pellofa del monograma descrit al tipus 73 (Botet no).
82. Com la 80, amb contramarca d'estrella de 6 puntes (Botet-69).
83. Com la 80, amb contramarca de diverses estrelles de 6 puntes (Botet-69).
84. Com la 80, amb contramarca de creueta i estrella de 6 puntes (Botet no).
85. Semblant a la 80, però amb el llaç format a dalt. Orla doble, la interior de punts. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-70).
86. Com l'anterior, batuda sobre una altra del tipus 79 (Botet no).
87. Les lletres S F superades d'omega i estrella de 6 puntes a baix. Orla doble, la interior de punts. Llautó. Ø: 15 mm (Botet-71).
88. Com l'anterior, contramarca de creueta (Botet-72).
89. Com la 87, contramarca d'estrella de sis puntes (Botet-72).
90. Com la 87, contramarkes de creueta i estrella de sis puntes (Botet no).
91. Les lletres S F superades d'omega, però sense l'estrella a baix. Orla triple, la del mig de punts. Llautó. Ø: 15 mm (Botet no).
92. Com l'anterior amb contramarca d'estrella de sis puntes (Botet no).
93. Com la 91 amb contramarca de creueta i d'estrella de sis puntes (Botet no).
94. Com la 91 amb contramarca de creueta (Botet no).
95. Les lletres S F superades d'omega, amb estrella a baix i orla linial únicament. Llautó. Ø: 14 mm (Botet-74).
96. Semblant a l'anterior, sense estrella a baix (Botet-73).
97. S. Feliu, dret, de front, nibat i portant una palma. Darrera els peus s'hi veu part d'una roda de molí que du lligada amb una corda. Orla doble, la interior de punts. Llautó. Ø: 22 mm (Botet-75).
98. Com l'anterior, amb contramarca d'estrella de sis puntes (Botet-76).
99. Com la 97, amb contramarca d'una P (o una B). (Botet no).
100. S. Narcís dret i de front, vestit amb casulla i mitra, beneint amb la mà dreta i sostenint el bàcul amb l'esquerra, entre les lletres S-N. Orla triple, la central de punts. Llautó. Ø: 21 mm (Botet-78).
101. Com l'anterior, amb contramarca de creueta (Botet-79).
102. Com la núm. 98, amb més d'una contramarca de creueta (Botet-79).
103. Semblant a la 98, però més petita. Llautó. Ø: 17 mm (Botet-80).
104. Com l'anterior, amb contramarca de creueta (Botet-81).
105. Com la 103 amb més d'una contramarca de creueta (Botet-81).
106. Bust mitrat de S. Narcís, a l'esquerra voltat de quatre mosques i entre les lletres S-N. Orla triple, la central de punts. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-82).
107. Monograma amb les lletres P J V A (dibuix). Orla triple, la central de punts. Llautó. Ø: 17 mm (Botet-83 i 84, que només es diferencien per l'encuny).

108. Monograma amb les lletres C,S,N,R (dibuix) superat d'omega (¿monograma de Narcís?). Orla linial. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-85).
109. Les lletres STA amb una creu a dalt i una estrella de sis puntes a baix. Orla triple, la del mig de punts. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-86).
110. La lletra R. Orla linial. Llautó. Ø: 18 mm (Botet-87).

COMENTARI AL CATALEG⁶

Els exemplars que hem descrit amb els núms. 43 a 69, ambdós inclosos, es troben tant a la Catedral com a S. Feliu.

No tenim dades per a la classificació cronològica de les pellofes de Girona. Només pels seus tipus i pel caràcter de les lletres podem suposar quines són les més antigues. Són, evidentment, anteriors al 1663, totes les que porten aquesta data en contramarca, és a dir, les 32, 43, 45, 47, 49, 56, 58, 60, 65 i algunes d'elles es podrien remuntar als primers anys del s. xvi. Les segueixen de prop en vellúria les que hem assenyalat amb els núms. 17, 22, 29, 35, 54, 70, 76, 80, 107 i les seves variants. Al s. xvii han de correspondre les nou primeres, que porten indicació de marca de valor i les altres es degueren encunyar més tard, començant per les que porten la Verge, S. Narcís i S. Feliu. El bust de S. Narcís i el cap (que suposem de S. Feliu perquè a l'església que la va encunyar s'hi guarda aquesta sagrada relíquia) han de precedir de poc les darreres fabricades, que són, al nostre entendre, les 25, 27, 38, 85, 87, 107, 108, 109 i 110.

Actualment ja no s'utilitzen ni a la Catedral ni a S. Feliu. Aquesta darrera església ha passat, a partir del Concordat, d'ésser collegial a parroquial.

Hem sentit a dir que el capítol de la Catedral encara conserva alguns dels encunys amb què foren gravades algunes d'aquestes pellofes.

Botet arribà a catalogar 85 varietats de pellofes gironines; 35 de la Catedral, 22 de comunes a les dues esglésies i 28 de S. Feliu. En aquest sentit, doncs, el seu aplec és notablement superior al de J. Marqués, que va descriure 31 tipus de la Catedral, a més de dos encunys, tot confirmant el que «havia sentit a dir» Botet. Fa pocs anys es dispersà el fons de les pellofes de S. Feliu. Segons poguérem saber, la totalitat de les pellofes d'aquesta església no fou dispersada en venir la guerra sinó que algú les va guardar durant molts anys fins que fa uns cinc o sis anys un comerciant va llençar al mercat numismàtic no menys de 800 pellofes d'aquesta església, fet que afavorí que poguéssim fotografiar les varietats no vistes o no advertides per Botet. Fa uns tres anys tinguérem encara la sort de poder estudiar un conjunt de pellofes que un paleta havia trobat en fer una reparació en un lloc que ignorem de la Girona vella i que, evidentment, no podia pas ésser lluny de la Catedral, ja que hi poguérem veure alguns dels tipus de pellofes amb valor i l'interessantíssima pellofa que hem catalogat amb el número 45, tipus que Botet només l'havia trobat com a base damunt de la qual s'havien encunyat els tipus de pellofa catalogats amb els números 46 i 52. La major part de les altres variants que hem afegit a les 85 de Botet, fins a sumar les 110 de l'actual catàleg procedeixen del dispersat fons de S. Feliu.

6. Aquest comentari de Botet és anterior a l'aplec documental que afegí després i per tant no es pogué beneficiar d'aquesta informació.

DADES DOCUMENTALS

En aquest aspecte el treball, abans citat, de J. Marqués resulta indispensable i és notablement més complet que l'aplec que, posteriorment a la redacció del catàleg feu Botet, partint també dels fons documentals de la Seu. Remetem al lector a l'esmentat treball de Marqués, ja que no tindria sentit reproduir aquí les seves aportacions ni tampoc repetir les que Botet havia recollit i que també Marqués trobà més tard. Per tant ens limitarem a donar les dates de les notícies de Botet i no més transcriurem les regestes no conegudes per Marqués.

1510-(17 juny, f. 187 v⁶)—«Se lleva lo styl de apuntar per distribucions y se dona forma per ploms»—Pontich, tom. 11, f. 39.

1528/1534/1546—Ordenat a 10 juny 1546 f. 9, que «en totes les professions fors la Iglesia, exceptuades les ordinaries que van a S. Feliu, S. Pere y S. Martí distribuesca lo ferial als canonges que assistiran y als verament malalts, 2 sous».

1567/1576/1579/1580/1580/1581/1589-27 maig, f. 304—«se regularen les distribucions canonicals y se explica lo estatut de ellas y se establí que no se pot donat ultra perquè la porció vocant acerssit als presents».

1647/1651/1651/1663-3 març, f. 124—«han comes als Protectors resoldrer si en las aniversaris se distribuiria un plom de matinas en lloch de 12 aguilas».

1664/1665-27 maig, f. 7—«fabricants ploms de capellanyas y separats dels de ferial».

1681/1725/1726/s/d-T. 1, f. 57 v⁶—«La Administració de aniversaris Prebisterials dona distribucions i perço te ploms, que vuy son menos que antes puix en temps passats donava Ploms per las missas y altres que corresponia per las horas y vuy sols ne dona per aniversaris que valen 1 sou; aguilas que dona per Prima conventual y vespres que valen 2 diners y en Tertia, Sextas y Completas Ploms de valor de un diner: y altres Ploms anomenats Ultra que acostumen a valer 2 sous, y no sab lo Capitol com vuy no val sinó 1 sou. (...ar) estas distribucions fabricar Ploms, declarar los que tenen presencia, privar els que ho mereixen, y variar en los salaris dels oficios de la administració deu mostrar com a propi del Capitol, y lo contrari es abus».

L'ampli estudi fet per Marqués, que comprèn documents a partir del 1456 permeté a aquest autor de datar algunes de les emissions tot interpretant que els ploms de capellanyes podien ésser els de CA, que els ploms negres serien els de llauna, que les «aguiles» correspondrien a les pellofes que porten aquesta representació, etc. Remetem doncs al treball d'aquest autor pel que fa a la Seu. No coneixem cap estudi pel que fa a S. Feliu. L'any 1744 fou editada a Girona una còpia de la concòrdia entre els canonges i els beneficiats d'aquesta església, confirmada pel papa Innocenci X, per la qual es regulava tot el que es refereix a distribucions, càrrecs de bosser i exactor, etc. Aquest text legal resulta de gran interès per a comprendre la complicada mecànica dels privilegis dels estaments que intervenien en la percepció de bens eclesiàstics i resulta ésser el punt final d'un llarg plet que s'arrossegava des

del 1400.⁷ Aquest llibre conté també alguns gravats que s'acosten molt a les representacions de s. Narcís i S. Felíu que trobem a les pel·lofes. Vegeu la làmina. Acabarem aquest text amb les següents reflexions que Botet es feia a Les monedes catalanes,⁸ l'any 1911:

El coneixement dels ploms o tantos eclesiàstics de les comunitats de Catalunya seria de molta utilitat per a la cronologia i classificació de les monedes, però fins fa molt poc no havien cridat l'atenció dels nostres col·leccionistes, ni dels estudiosos, malgrat conservar-s'en en moltíssims i no estar mancats d'interès històric. Es d'esperar que aquesta ommissió aviat s'esmenarà.

7. L'opuscle porta per títol: *Copia legal no sols del compromís y de las Sentencias de dit Compromís resultant; si y també de la Transacció, y Concordia Authenticada, Autorizada, Confirmada y Aprobada por Nostre Santisim Pare Innocenci X, de bona memoria; Fet, Firmat, Y Lloat Entre los molt Reverents Capítol, y Canonges de la Insigne, Secular, y Collegiata Iglesia de SANT FELIU de Gerona de una part, y los Reverents Beneficiats de la dita Iglesia de altra part, sobre la Administració, y Distribució de las Cosas, y Rendas dels Aniversaris Comuns de Dita Iglesia*. Al final hi consta lloc i data d'edició: novembre de 1744, Girona, «thopigraphia ANTONII OLIVA».

8. *Op. cit.*, vol. III, p. 207, nota 1.

SEU

1

2

3

4

5

XPR.

7

8

9

11

12

13

16

17

18

20

23

25

26

28

29

30

31

32

33

36

37

40

41

42

SEU I

S.FELIU

43

44

45

46

47

48

52

x2

49

50

54

55

56

58

59

60

64

65

66

68

69

S.FELIU

70

72

73

74

76

78

79

80

81

82

85

x2

81

x2

86

86

87

88

90

91

92

93

95

96

97

99

100

103

104

107

106

108

109

97

R

110

ENCUNY

COPIA

NO SOLS
promis, y de
dir Compromis
també de la Tran-
cordia Authenti-
da, Confirmada.

Nolstre Santific-
cencio X.
memo-

FET, FIRMAT,
tre los molt Re-
y Canonges de la
lar, y Colle-
fia

SANT FELIU

DE

GERONA DE UNA PART, Y LOS REVERENTS BENEFICIATS DE
la dita Iglesia de altra part, sobre la Administracio, y Distribucio
de las Cosas, y Rendas dels Anniversaris Comuns de
dita Iglesia.

LEGAL

DEL COM-
las Sentencias de
resultant i si y
fueron, y Con-
cada, Autoriza-
y Aprobada por
fini Pare Inno-
de bona
ria:

Y LLOAT EN
verents Capitol.
Insigne, Secu-
gata Igles-
de

